

Interjú Czecei József matematika-fizika szakos tanárral,

aki az Öveges József Tanáregylet pályázatán első díjat nyert

Sz.B.: Sok szeretettel köszöntöm Czecei Józsefet, a Sashegyi Arany János Gimnázium matematika-fizika tanárát. Beszélgetésünket abból az alkalomból folytatjuk, hogy első díjat nyert az Öveges József Tanáregylet pályázatán. A kiírás arról szólt, hogy egy természettudományos törvényt szöveggként illesszenek egy ismert népdal dallamára.

Honnan hallott erről a lehetőségről?

Cz.J.: ***Az egyik kollégánóm az iskolában hívta fel a figyelmemet, azaz osztotta meg a kiírást. Mivel zenélek, meg hát fizikatanár vagyok, megfogott a dolog. Egy zenekarban gitározok, éneklek, rendszeres fellépéseink is vannak - persze most a járvány alatt ez elmarad...***

Sz.B.: Hogyan zajlott a folyamat, hogyan készítette el a dalokat?

Cz. J.: ***Először a Lenz tv-lelt meg, itt egyből éreztem, talán a szavak ritmusa alapján, hogy a „Megrakják a tüzet”-hez illik. A szöveget, a törvény szövegét persze egy kicsit népiesre kellett venni. Utána keresgettem a népdalok között, és a „Hová mész te kis nyulacská” -ra rímelt a „kis bolygócska”, így jutott eszembe, hogy Kepler törvényét is dalszöveggé alakítsam.***

Sz.B.: Hogyan fogadták a gyerekek? Vajon egy ilyen kis dal segíti-e a memorizálás folyamatát?

Cz.J.: ***Az iskola igazgatóhelyettese kérte, hogy esetleg felénekelhetném, végül azonban készült egy felvétel, ahol az énektanár kolléga segítségével egy jó hangú osztály elénekli a két dalt. Idén a nyílt napokat is online módon kell megszervezni, így az iskoláról készül „image film”-be talán jól illik ez a kis jelenet.***

Hogy segíti-e a memorizálást?... Nehéz a diákoknak manapság a fizika, mert elmélyülés, logika, matematikai ismeretek kellene hozzá. A normál órán nem nagyon szeretgetik. Az új NAT alapján pedig egy ismeretterjesztő órává alakulunk a kevesebb órászámmal és új tankönyvekkel – talán majd ide jól jönnek ezek a dalok. Kérdés, hogy lesz-e elegendő faktosunk, emelt szintű érettségizőnk. Két év múlva meglátjuk. A matematika oktatása kicsit könnyebb, a diákok együttműködőbbek, fegyelmezettebbek, mivel tudják, hogy nem kerülhetik el az érettségit belőle.

Sz.B.: Az Arany János Gimnázium honlapján láttam egy logót, az Öveges Labor logóját. Jó érzés, hogy ezek szerint közös a példaképünk: Öveges József! Beszéljen a labor működéséről!

Cz.J.: ***Évekkel ezelőtt készítették el a labort; épp amikor én idekerültem, akkor kezdett el a működni. A labornak két terme van, az egyik a fizikai kísérleteknek van dedikálva, a másik biológiás; kémiai kísérleteket mindkét teremben lehet folytatni. A labort sok modern kísérleti eszközzel szerelték fel, így a közép- és az emelt szintű érettségik kísérleteit is végig tudjuk nézni, illetve a faktosokkal el is szoktuk végezni azokat. Többek között nagy méretű digitális tábláink vannak, amelyek a foglalkozások során nagyon jól használhatóak a kísérletek kivetítésére, de természetesen irkálni is lehet rájuk.***

Iskolánk emelt szintű érettségi központ fizikából, kémiából és biológiából. A labor működése úgy lett kialakítva, hogy más iskolákból is érkezhessenek diákcsoportok. Akár a tanító tanár is tarthat órát laborunkban, de meg is kérheti az itt tanító kollégák egyikét, hogy tartsa meg a foglalkozást. A járvány miatt, most ez is megcsappant....

Sz.B.: Öveges József nem csak tanár, hanem szerzetes is volt. Mit jelent az Ön számára a hit, a kereszténység?

Cz.J.: ***Nagyon tisztellem ezt az értékrendet, de jómagam nem gyakorlom a vallást. A kereszténység értékei azok az értékek, amik az én életemben is a legfontosabbak.***

Sz.B.: Tudna-e még valamilyen speciális módszerről, feladatról beszélni, amit eddig tanításai során használt?

Cz.J.: ***Időről időre előfordulnak ilyenek: volt, amikor kiadtam otthoni feladatnak egy-egy katapult építését. Maximum 3 kg-os súllyal/babzsákkal kellett próbálkozzanak. Az építéshez ki kellett számolni a hajítás szögét, mennyi legyen a rugóerő, méretezni kellett, tehát a gyakorlat miatt fordultak az elmélethez a diákok. A végén megnéztük melyik a legjobb, melyik hajít a legmesszebbre...***

Egy másik eset, mikor három kollégámmal az Öveges Laborban 7-8. osztályosok számára készítettünk „varázslatokat”. Harry Potteres jelmezekbe öltöztünk és a kísérletek varázsszóra indultak. Amikor ők nem tudták használni a varázsigét, figyelmük a racionalitás felé fordult, meg akarták érteni, hogyan, mitől működik a jelenség.

A nagyobbakat lelkesítem, hogy nézzenek tudományos-fantasztikus filmeket és próbálják kitalálni, mi az, ami valóban lehetetlen, és mi az, ami lehetséges hatás, jelenség. Ugyanígy, a videócsatornákon is sok olyan jelenséget mutatnak be, ami nem lehetséges, esetleg csak bizonyos feltételekkel. Jó, ha ezeket észre tudják venni. Próbálok megértetni, hogy amit közösen tanulunk, az nem csak az iskolának kell, hanem mindennapi életünk része. Pl. matek órán az exponenciális görbét tanultuk, és most, a járvány kapcsán mindenki ilyen görbéket elemez. Legyenek erre ők is képesek!

Régóta tanítok, nagyon jó, hogy gyerekekkel dolgozhatok. Úgy gondolom, hogy nem lehet minden diákkal egyformán bánni, oda kell figyelni a személyiségükre. A párbeszéd folyamán fontos érzékeltetni, elismerni azt, hogy ők szuverén személyiségek. Igyekszem olyan módon tanítani, hogy ne éljék meg tragédiaként, ha valamit nehezebben tudnak elsajátítani.

Gyerekkoromban rengeteget néztem Öveges professzor kísérleteit a televízióban, ami nagy hatással volt rám és a barátaimra is. Jó lenne, ha a mai világban is a sokszínű kínálatból ilyesmiket gyűjtenének össze a gyerekek!

Az interjút készítette: Székér Borbála, az Öveges József Tanáregylet tagja